

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____

**privind aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea
Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Ministrul justiției

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69–77, art. 113) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 17 alineatul (16), ultima propoziție se completează cu textul „și încetează de drept la numirea în funcție a unui nou Procuror General sau la încetarea suspendării din funcție a Procurorului General în privința căruia a fost pornită anterior urmărirea penală.”.

2. Articolul 18:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Mandatul adjuncților Procurorului General se încheie odată cu mandatul Procurorului General, însă aceștia continuă să-și exercite atribuțiile până la numirea adjuncților noului Procuror General. ”;

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul suspendării din funcție a Procurorului General în legătură cu pornirea urmăririi penale în privința acestuia, Consiliul Superior al Procurorilor decide în privința suspendării mandatului adjuncților Procurorului General. În cazul adoptării hotărârii de suspendare de către Consiliul Superior al Procurorilor, suspendarea este valabilă până la încetarea suspendării din funcție a Procurorului General sau până la numirea adjuncților Procurorului General interimar. În cazul nesuspendării mandatului adjunctului, acesta nu poate interveni în cauzele penale

care ar viza Procurorul General suspendat sau în orice caz care este cercetat de procurorul desemnat de Consiliul Superior al Procurorilor să efectueze urmărirea penală în privința Procurorului General suspendat.”.

3. Articolul 31¹:

la alineatul (2), după cuvintele „odată pe an” se completează cu textul „și doar pentru perioada efectiv lucrată premergătoare datei evaluării. În privința aceleiași perioade de activitate, nu pot fi inițiate proceduri repetate de evaluare.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General se constituie în termen de 10 zile din momentul inițierii procedurii de evaluare. Comisia este constituită din 5 membri, dintre care cel puțin 2 membrii dispun de experiență profesională în calitate de procuror, unul este propus de Președintele Republicii, unul de Ministerul Justiției, unul de Consiliul Superior al Magistraturii, unul de Consiliul Superior al Procurorilor și unul de Procurorul General evaluat.”

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Activitatea Procurorului General se evaluează pe baza următoarelor criterii de evaluare:

- a) calitatea planificării activității Procuraturii;
- b) eficiența conducerii Procuraturii;
- c) eficiența organizării Procuraturii;
- d) eficiența controlului instituțional;
- e) eficiența managementului riscurilor;
- f) comportamentul și încrederea publică;
- g) comunicarea internă și externă;
- h) impactul de vizibilitate, încredere și eficiență instituțională a Procuraturii.”

se completează cu alineatele (5¹) și (5²) având următorul cuprins

„(5¹) Gradul de corespundere a prestației Procurorului General potrivit criteriilor de evaluare se stabilește prin prisma indicatorilor de performanță stabilite în raport cu fiecare criteriu.

(5²) Modalitatea de evaluare și indicatorii de performanță se stabilesc în baza unui regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor. Regulamentul se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor și conține elementele prevăzute la art. 30 alin. (2) și (3).”

la alineatul (7), după cuvintele „cu calificativul propus”, se completează cu cuvintele „, care are caracter consultativ,”.

4. Articolul 52¹, la alineatul (4), ultima propoziție se completează cu textul „, iar cel puțin 2 membri din cadrul acesteia trebuie să dispună de experiență profesională în calitate de procuror.”.

5. Articolul 55¹ va avea următorul cuprins:

„(1) Mandatul Procurorului General în privința căruia a fost pornită urmărirea penală în condițiile art. 270 alin. (7) din Codul de procedură penală se suspendă de drept pentru o perioadă de 3 zile. Până la expirarea termenului dat, Consiliul Superior al Procurorilor se convocă într-o ședință extraordinară și decide cu votul majorității membrilor prezenți în privința necesității suspendării din funcție a Procurorului General. Prevederile art. 55 alin. (4) se aplică în mod corespunzător.

(2) În cazul imposibilității convocării Consiliului Superior al Procurorilor în ședință extraordinară, decizia de menținere a suspendării mandatului Procurorului General sau de revocare a suspendării poate fi decisă de președintele Consiliului Superior al Procurorilor. Decizia președintelui Consiliului Superior al Procurorilor urmează a fi validată de Consiliul Superior al Procurorilor.

(3) În cazul în care suspendarea din funcție a Procurorului General nu mai este necesară, Consiliul Superior al Procurorilor poate decide revocarea acesteia.”

6. Articolul 69:

la alineatul (1), cifra „12” se substituie cu cifra „13”;

la aliniatul (2), cuvintele „și Avocatul Poporului” se substituie cu cuvintele „Avocatul Poporului și Procurorul General”.

7. Articolul 77 se completează cu alineatul (6¹), cu următorul cuprins:

„(6¹) Procurorul General nu participă cu drept de vot la adoptarea hotărârilor, cu excepția celor ce privesc adoptarea și elaborarea actelor cu caracter normativ și a strategiilor de dezvoltare a Procuraturii.”

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;

(2) Consiliul Superior al Procurorilor, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile acesteia.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

**la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură
(ajustarea legii procuraturii la recomandările Comisiei de la Veneția din Opinia nr. 1058/2021)**

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (ajustarea legii procuraturii la recomandările Comisiei de la Veneția din Opinia nr. 1058/2021) a fost elaborat de Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege ce vizează modificarea *Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură* (în continuare - *Legea nr. 3/2016*) este elaborat în vederea executării recomandărilor expuse de Comisia de la Veneția în [Avizul său nr. 1058/2021](#).

Adoptarea de către Comisia de la Veneția a avizului nominalizat a avut drept premisă adoptarea de către Parlament a *Legii nr. 102/2021 pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*.

Cu titlu preliminar, trebuie să menționăm că, prevederile introduse prin *Legea nr. 102/2021* se referă, în special, la componența Consiliului Superior al Procurorilor și la plafonul de vârstă pentru membrii Consiliului Superior al Procurorilor, la introducerea unui mecanism de evaluare a performanțelor Procurorului General și la posibilitatea eliberării din funcție a acestuia în cazul obținerii unui calificativ nesatisfăcător. Prevederile legii nominalizate au modificat și unele aspecte referitoare la răspunderea disciplinară a Procurorului General și la încetarea mandatelor adjuncților Procurorului General.

În acest context, Comisia de la Veneția în avizul său recomanda următoarele:

„105. [...] - așteptarea legitimă a membrilor de a-și termina mandatul nu ar trebui să fie perturbată fără motive foarte serioase;

- procedura de „evaluare a performanței” Procurorului General ar trebui revizuită în mod semnificativ. În special, legea ar trebui să descrie în mod clar natura și indicatorii principali ai evaluării performanței și să clarifice prin ce este diferită de răspunderea disciplinară. CSP i se poate încredința sarcina de a stabili reglementări mai specifice, dar întotdeauna în cadrul prevăzut de lege. Comisia de evaluare (CE) nu ar trebui să poată funcționa fără membrii procurori, iar legea ar trebui să stipuleze în mod clar că recomandările CE nu sunt obligatorii pentru CSP;

- CSP trebuie să aibă competența de a decide dacă suspendarea Procurorului General în legătură cu o cauză penală intentată împotriva sa este justificată; suspendarea Procurorului General nu trebuie să înceteze automat mandatele adjuncților săi;

- în cazul suspendării Procurorului General sau în cazul în care funcția acestuia devine vacantă, unul dintre adjuncți ar trebui să fie numit de CSP ca Procuror General interimar

pentru perioada necesară încheierii procedurilor penale și/sau alegerii unui nou Procuror General. Ar putea fi instituite garanții suplimentare pentru a exclude orice influență a Procurorului General suspendat sau demis asupra procedurilor penale sau a altor proceduri împotriva acestuia/acesteia.”

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Fiind o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, Procuratura contribuie la înfăptuirea justiției, la apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, ale societății și ale statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege. De asemenea, *Constituția Republicii Moldova* (în continuare - *Constituția*) stabilește că competențele și modul de organizare și funcționare a Procuraturii se stabilesc prin lege. Prin urmare problemele referitoare la cariera Procurorului General trebuie abordate prin prisma articolelor 125 și 125 din *Constituție*. Potrivit articolului 125 din *Constituție*, formula/procedura de desemnare și de demitere a Procurorului General presupune participarea Consiliului Superior al Procurorilor și a Președintelui Republicii Moldova. Totodată, potrivit articolului 125¹ alin. (1) din *Constituție*, Consiliul Superior al Procurorilor este garantul independenței și al imparțialității procurorilor (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 13 din 21 mai 2020, §§ 46, 47).

Drept urmare proiectul de lege elaborat se axează, în principal, pe ajustarea unor elemente cheie în consolidarea independenței Consiliului Superior al Procuraturii, având în vedere că prevederile constituționale de la articolul 125¹ reglementează statutul Consiliului Superior al Procurorilor în calitate de garant al independenței și imparțialității procurorilor.

A. Cu referire la evaluarea performanțelor Procurorului General

Proiectul de lege în discuție, concretizează modul de constituire a Comisie de evaluare a performanțelor Procurorului General, care urmează a fi constituit din 5 membri, dintre care cel puțin 2 membrii urmează să dispună de experiență profesională în calitate de procuror. Cei 5 membri (procurori și non-procurori) sunt numiți: unul fiind propus de Președintele Republicii, unul de Ministerul Justiției, unul de Consiliul Superior al Magistraturii, unul de Consiliul Superior al Procurorilor și unul de Procurorul General evaluat.

În avizul său, Comisia de la Veneția menționa următoarele:

„74. Într-o opinie în privința Muntenegrului, Comisia de la Veneția a recomandat ca comisia de evaluare a performanțelor trebuie să fie destul de independentă de Consiliu și poate include câțiva membri non-procurori. Contribuția persoanelor din exterior poate fi utilă, întrucât ar ajuta la garantarea imparțialității și independenței acestui organ. Astfel, participarea membrilor non-procurori în activitatea CE este perfect acceptabilă. În mod similar, faptul că procedura de evaluare a performanțelor poate fi inițiată de un actor extern, care nu aparține sistemului procuraturii nu este, ca atare, criticabil. Ceea ce este îngrijorător, însă, e că, teoretic, CE poate începe să activeze și lua decizii fără ca vreun membru să aparțină sistemului procuraturii.”

Prin urmare, în lumina celor recomandate de Comisia de la Veneția, se propune ca cel puțin 2 membri din componența Comisie de Evaluare să dispună de experiență în cadrul sistemului procuraturii, acest lucru asigurând o evaluare echilibrată, independentă și complexă, odată ce gradul de înțelegere a proceselor care au loc în interiorul procuraturii este esențial unei evaluări obiective.

De asemenea, proiectul mai propune consfințirea la nivel legislativ a criteriilor în baza cărora urmează a fi evaluat Procurorul General, luând în considerare că procedura de evaluare a performanțelor trebuie să poarte un caracter previzibil. Pe cale de consecință, activitatea procurorului General va fi evaluată pe baza criteriilor de management (calitatea planificării activității procuraturii, eficiența conducerii, organizării, controlului și managementului procuraturii) și profesionalism (comportamentul și încrederea, comunicarea internă și externă, impactul de încredere și eficiență instituțională).

Un alt aspect important, reiterat și de Comisia de la Veneția în avizul său, privește **caracterul consultativ pe care îl poartă raportul de evaluare**. Drept urmare, comisia de evaluare a performanțelor Procurorului General propune, cu titlul consultativ, Consiliului Superior al Procurorului raportul de evaluare efectuat cu acordarea unuia din calificativele „excellent” „bine”, „nesatisfăcător”.

Astfel, CSP-ul trebuie să păstreze competența finală de a lua o decizie în privința rezultatelor evaluării PG. Instituirea unor comisii subordonate CSP-ului, iar competențele atribuite acestora nu trebuie să uzurpeze din rolul constituțional al CSP-ului. Prin urmare, caracterul consultativ al raportului de evaluare a PG, determină ca CSP-ul să poarte dreptul de veto în privința rezultatelor evaluării, eventual ajungând chiar la o soluție diferită față de cea a Comisiei de evaluare. Reducerea din rolul CSP-ului de garant al independenței și imparțialității procuraturii, poate contraveni Constituției.

B. Cu referire la mandatul adjuncților Procurorului General

La moment prevederea de la art. 18 din *Legea nr. 3/2016* prevede că mandatul adjuncților Procurorului General, încetează odată cu încetarea mandatului PG în cazul eliberării acestuia din urmă din funcție ca urmare a evaluării performanțelor sau aplicării sancțiunii disciplinare ori a cazului în care PG este suspendat din funcție în legătură cu pornirea urmăririi penale în privința sa.

Prevederea nou propusă la art. 18 din *Legea nr. 3/2016* instituie dreptul discreționar al CSP-ului de a decide eventual în fiecare caz particular consecințele suspendării PG asupra mandatului adjuncților săi. Așa cum menționa și Comisia de la Veneția „*O astfel de măsură drastică poate afecta funcționarea eficientă a sistemului procuraturii care în această situație ar rămâne practic „decapitat”*”. *Revocarea colectivă a adjuncților, care nu este legată de prestația acestora sau de vreo culpă pe care aceștia ar fi putut să o fi comis, transmite un mesaj greșit procuraturii, și anume că funcția de adjunct depinde în totalitate de loialitatea personală față de Procurorul General. O astfel de concediere în masă poate avea, de asemenea, un efect inhibitor asupra procurorilor.*”

În același timp este necesar de a prevedea anumite garanții pentru asigurarea independenței și imparțialității procedurii de evaluare sau suspendare a PG, în situația în

care CSP-ul decide ca adjunctii PG să-și continue mandatul. Prin urmare, legea urmează să prevadă că adjunctii PG nu vor putea interveni în cauzele penale care ar viza PG suspendat sau în orice caz care este cercetat de procurorul desemnat de Consiliul Superior al Procurorilor să efectueze urmărirea penală în privința PG suspendat.

Prin urmare, operarea acestor modificări derivă din necesitatea consolidării sistemului procuraturii, astfel considerăm just, doar suspendarea adjunctilor PG și nu eliberarea definitivă a acestora.

C. Cu referire la componența Consiliului Superior al Procurorilor

În ceea ce privește componența CSP-ului, proiectul de lege, propune includerea PG în calitate de membru ex officio, astfel, după modificarea propusă, CSP-ul va fi constituit din 13 membri. comisia de la Veneția menționa că:

„Este important să se evite transformarea CSP într-un fief personal al Procurorului General. Pe de altă parte, excluderea Procurorului General de la luarea deciziilor manageriale importante are dezavantaje clare. Este firesc ca Procurorul General, într-o procuratură organizată ierarhic, să participe la decizii privind numirile, cariera și disciplina procurorilor, să influențeze politicile bugetare și organizatorice și să participe la dezvoltarea standardelor și procedurilor profesionale.”

„51. Revenind la situația din Republica Moldova, Comisia de la Veneția constată că participarea Procurorului General în cadrul CSP nu poate fi obiectată dacă Procurorul General nu are drept de vot sau dacă membrii procurori în CSP-ul reformat rămân în minoritate, chiar și împreună cu Procurorul General. Dacă Procurorul General revine în componența CSP ca membru ex officio cu drept de vot, aceasta ar putea cere o revizuire a componenței CSP pentru a păstra echilibrul între diferite grupuri de membri. Pe scurt, este important să se evite o situație în care Procurorul General, folosindu-se de poziția sa față de membrii procurori (și chiar unii membri non-procurori) să poată dicta voința sa CSP-ului.”

Elementul cheie al independenței și funcționalității CSP-ului în calitate de organ de administrare a procuraturii, îl constituie asigurarea echilibrului dintre membrii procurori și cei non-procurori din cadrul CSP. Prin urmare, procurorii în lumina modificărilor propuse vor constitui, totuși, o parte importantă din CSP, acesta, rămânând totodată destul de pluralist pentru a asigura că niciunul dintre cele trei grupuri (procurori, membri non-procurori sau membri ex officio) nu poate governa singur.

În același timp, propunem ca dreptul de vot al PG în cadrul CSP să privească doar adoptarea și elaborarea actelor cu caracter normativ și strategiilor de dezvoltare a Procuraturii, fără a viza cariera procurorilor.

În partea ce ține de momentul intrării în vigoare a actului normativ

Conform dispozițiilor art. 56 alin. (1) și (3) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale,

eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. Prin urmare, ținem să punctăm faptul că racordarea prevederilor Legii nr. 3/2016 la recomandările formulate de Comisia de la Veneția în avizul său tematic este și scopul pe care prezentul proiect de lege îl urmărește, de aceea considerăm necesar a specifica faptul că prezenta lege de modificare intră în vigoare din momentul publicării în Monitorul Oficial.

4. Fundamentarea economico-financiară

Prezentul proiect nu implică cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului public național.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect necesită modificarea de către Consiliul Superior al Procurorilor a regulamentelor sale interne.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul de lege este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare* și pe platforma www.particip.gov.md. De asemenea, conform prevederilor art. 20 al *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative* elaborarea prezentului proiect de lege a fost demarată odată cu publicarea pe pagina web-oficială a Ministerului Justiției la compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Anunțuri privind inițierea elaborării actelor normative* a anunțului de inițiere prin care se solicită implicarea tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor de rigoare.

Secretar de stat

Veronica MIHAILOV-MORARU

CERERE nr. 03/3929 din 27 aprilie 2022

privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (ajustarea legii procuraturii la recomandările Comisiei de la Veneția din Opinia nr. 1058/2021)

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	- Lege; - Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (ajustarea legii procuraturii la recomandările Comisiei de la Veneția din Opinia nr. 1058/2021).
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Justiției
3.	Justificarea depunerii cererii (indicația corespunzătoare sau remarca precum că proiectul este elaborat din inițiativa autorului)	Proiectul de Lege privind modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură este elaborat de Ministerul Justiției și are drept scop ajustarea legii procuraturii la recomandările Comisiei de la Veneția din Opinia nr. 1058/2021.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	1. Procuratura Generală; 2. Consiliul Superior al Procurorilor; 3. Consiliul Superior al Magistraturii; 4. Curtea Supremă de Justiție; 5. Aparatul Președintelui Republicii Moldova; 6. A.O. „Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)”; 7. A.O. „Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)”; 8. A.O. „Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT)”; 9. Centrul Național Anticorupție.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Adriana Dodon- Consultant principal Direcția elaborare acte normative Tel.: 0(22) 20 14 27 email: adriana.dodon@justice.gov.md
7.	Anexe (proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, nota informativă)	- Proiectul hotărârii – 1 filă; - Proiectul Legii – 4 file; - Nota informativă – 5 file.
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura Secretar de stat al Ministerului Justiției	